Seară Rahmaninov

(Costin Popa – 6 decembrie 2009)

Emoţie! La un recent concert al Filarmonicii bucureştene, orchestra a intrat pe scena Ateneului cu douăzeci de minute mai târziu faţă de ora prevăzută, făcând auditoriul să se întrebe dacă nu i se rezervă o surpriză neplăcută, în contextul fenomenelor care bulversează viaţa normală a primei instituţii simfonice a ţării. Nu a fost nimic din ce s-a presupus, doar că nimeni nu a cerut scuze unui public care a umplut total sala deşi, în seara respectivă, se trasmitea la TV dezbaterea celor doi candidaţi la preşedinţie.

Admiraţia, dragostea cu care este înconjurat pianistul Dan Grigore, solistul concertului, rezistă oricărei concurenţe! În plus, dirijor era extravagantul Misha Katz iar programul, de mare atractivitate. Seară Rahmaninov!

Deschiderea a revenit scurtei **Vocalize**, opus mai cunoscut şi, poate, mai potrivit redat de vocea de soprană, ce valorizează expresivitatea glasului uman. În varianta orchestrală, derulată cu acelaşi filon de duioşie, de tristeţe, **Vocaliza** a pus la încercare violinele şi l-a găsit pe Misha Katz într-o stare de extremă exaltare. Este un dirijor prin a cărui fibră muzica pătrunde adânc şi lasă urme. Dar, de multe ori, exteriorizarea – prin gestica-i largă, prin mimică – apare excesivă şi exagerată. A confirmat-o şi în a doua piesă a concertului, **Rapsodia pe o temă de Paganini, pentru pian şi orchestră, în la minor, op. 43** când, iată, se sprijină cu coatele pe pian şi încearcă, parcă, să-l hipnotizeze, să-l vrăjească pe solist, în momentele cadenţelor. Nu sunt adeptul dirijorului-semafor, preocupat numai de tactare, ci cred că braţele, trupul, chipul trebuie să exprime sevele picurate în sonuri. În anumite limite. Misha Katz le-a depăşit.

Noroc că Dan Grigore şi-a continuat imperturbabil expunerea efluviilor romantice ale lui Rahmaninov, de la plutiri şi filigrane de sorginte chopiniană sau impresionistă la forţa ce trimite la filonul brahmsian sau la vâna ceaikovskiană. Interpretarea oferită de reputatul pianist a fost o demonstraţie de tehnică, virtuozitate sobră şi plămădire de esenţe.

Trecând peste capitolul de inedit al prestaţiei dirijorale, să notez totuşi că Misha Katz este un muzician eficient şi ferm în conducere, care ştie să ţină bine în mână un ansamblu de proporţii. **Simfonia corală „Clopotele”, op.15, pentru solişti, cor şi orchestră mare** a fost redată impresionant, cu un vârf de implicare în tumultul părţii a treia, **Presto**. Construită pe temeiuri ce parcurg drumul de la liric la dramatic, lucrarea şi-a regăsit în viziunea lui Katz, cu susţinerea corului pregătit de Iosif Ion Prunner, ipostazele aşternute de compozitor, în care diversele imagini sonore ale clopotelor – de argint, de aur, de fier – punctează momente variate, de la cele vesele (**Allegro ma non tanto**) la tânguirile funebre (**Lento lugubre**), trecând prin atmosfera de ceremonial nupţial sacru (**Lento**) sau prin dezlănţuiri cumplite (**Presto**). Sunt patru cadraje, împlinite de prezenţa vocilor soliste: tenorul Ruben Mureşan (în partea primă), soprana Iulia Artamanov (voce frumoasă dar fără omogenitate odată ce depăşeşte portativul) şi baritonul Ionuţ Pascu, glas impunător, cu impresionantă tentă declamatorie, care domină tutti orchestral-coral şi demonstrează că simte cuvântul şi patina frazei ruse.